

NUMIZMATIČKE INFORMACIJE

ODRŽAN 8. MEĐUNARODNI NUMIZMATIČKI KONGRES U HRVATSKOJ

Na hrvatskom području do sada je održan niz numizmatičkih susreta na kojima su prikazani rezultati istraživanja u numizmatici i srodnim područjima. Znanstvena razina tih događaja ovisila je ponajviše o sazrijevanju spoznaje da su potrebna takva događanja, ali i o spremnosti numizmatičara da prikazuju i objavljuju rezultate svojih istraživanja. I formalno obrazovani numizmatičari kojima je numizmatika zvanje, dakle oni muzejske struke, a i oni kojima je numizmatika poziv, ako se drže akademskih načela i znanstvenih metoda istraživanja te ako objave rezultate svojih istraživanja u odgovarajućim publikacijama, pridonose ukupnoj spoznaji u tome području. Njihovi se radovi objavljuju ili u časopisima ili na simpozijima i kongresima u obliku priopćenja u prigodnim zbornicima. Ukupno je do sada u Hrvatskoj održan jedan numizmatički simpozij i sedam kongresa. Simpozij je održan u vrijeme kad je Hrvatska bila u sastavu Jugoslavije, a kongresi su održani u samostalnoj državi. Prvi kongres priređen je 1995. godine u povodu pete godišnjice hrvatske državnosti.

Ti su skupovi bili popraćeni izdavanjem zbornika radova, prigodnih žetona, značaka, medalja i plaketa. Kongresne medalje izdane su za prvi, četvrti i sedmi kongres, koji su održani u Opatiji, Starome Gradu i ponovno u Opatiji. Kongresna plaketa popratila je peti kongres, održan u Opatiji. Jedan jedini put izrađena je i kongresna značka, i to za prvi numizmatički kongres.

U kongresnim odborima do sada održanih kongresa bile su angažirane 23 osobe:

- organizacijski odbori: red. prof. dr. sc. Julijan Dobrinić, Edgar Fabry, tajnik HND, Bože Mimica, dr. sc. Martin Dimnik, Kanada, Igor pl. Živanović, Mirjana Kos Nalis, Mato Ilkić, Damir Kovač i Tomislav Fabijanić;
- programski odbori: prim. dr. sc. Damir Kovač, red. prof. dr. sc. Julijan Dobrinić, †ing. Gjuro Krasnov, Edgar Fabry, tajnik HND, Bože Mimica, Vladimir Smešny, dr. sc. Ivan Mirnik, dr. sc. Martin Dimnik, Kanada, M. Čelhar, Mirjana Kos i Mato Ilkić;
- urednički odbori: †ing. Gjuro Krasnov, Edgar Fabry, tajnik HND, †prim. dr. sc. Ladislav Korčmaroš, red. prof. dr. sc. Julijan Dobrinić, Boris Prister, Bože Mimica, dr. sc. Davor Mandić, Oliver D. Hoover, Kanada, T. Fabijanić;
- kongresni odbori: †akademik Lujo Margetić, †akademik Dalibor Brozović, akademik Petar Strčić, Ante Rendić Miočević, dr. sc. Martin Dimnik, Kanada, †Krešimir Cvetko, dr. Andrej Rant, Slovenija, Ante Durman.

Na osam kongresa priopćeno je ukupno 184 rada od 240 autora i koautora. Sudionika je bilo 301; oni su, osim autorstvima, i na duge načine sudjelovali u radu kongresa.

Neki su autori sudjelovali na više kongresa, a neki na svima. Pregled izražen brojevima prikazan je u tablici.

Naziv kongresa	Zemlja autora	Broj sudionika	Broj autora	Broj radova
INCC-95	7	29	28	30
INCC-98	8	31	27	21
INCC 2001	16	45	29	28
INCC 2004	12	38	26	23
INCC 2007	9	27	19	16
INCC 2010	11	49	45	29
INCC 2013	10	48	46	20
INCC 2016	6	34	20	17

Tablica 1. Brojčani prikaz numizmatičkih kongresa INCC 95 - INCC 2016

Sudionici su bili iz akademskih krugova, muzeja, zavoda, fakulteta, udruga, ali sudjelovale su i privatne osobe, numizmatičari i kolekcionari.

Sudionici su bili iz 25 zemalja, uključujući i Hrvatsku, i to iz: Kanade, Mađarske, Rumunjske, Slovenije, SAD-a, Češke, Norveške, Rusije, Slovačke, Ujedinjenoga Kraljevstva, Jugoslavije, Poljske, Austrije, Italije, Španjolske, Grčke, Bjelorusije, Albanije, Njemačke, Bugarske, Srbije i Crne Gore, Cipra, Uzbekistana i Srbije.

Poslije svakog kongresa izdani su zbornici radova, ukupno na 1536 stranica tiskana teksta s ilustracijama. Tome će trebati pridodati zbornik koji tek treba načiniti za ovaj kongres.

U tisku je održavanje kongresa popraćeno u Hrvatskoj, ali i u inozemstvu. O njima su pisali novinari, ali i numizmatičari, najavljujući ih, izvješćujući s njihovih otvaranja ili donoseći prikaze zbornika radova.

U organizaciji tih kongresa kao organizatori uvijek su bili **Hrvatsko numizmatičko društvo**, kao krovna institucija takve vrste u Hrvatskoj, i **Papinski zavod za srednjovjekovne studije** (*Pontifical Institute of Mediaeval Studies*) iz Toronta. Uključivale se i druge institucije, poput muzeja i numizmatičkih društava iz Hrvatske i inozemstva.

Po treći su put i sveučilišta suorganizatori kongresa. Suorganizator prethodnog kongresa bilo je Sveučilište u Zadru, a suorganizator prošloga i ovog kongresa jest Sveučilište u Rijeci. To Sveučilište prepoznalo je ulogu i važnost ovog kongresa za hrvatsku numizmatičku znanost i promidžbu hrvatskog nacionalnog identiteta, a prihvaćanjem suorganizatorstva ovoga kongresa ukazana nam je iznimna čast i priznanje. U organizaciji sudjelovali su i Filatelističko numizmatičko društvo Rijeka, Ogranak Matice hrvatske u Opatiji te Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja u Rijeci, a u tom muzeju odvijao se i rad kongresa.

Veliku pomoć pružio je i Hrvatski novčarski zavod, koji je za prošli kongres izradio vrijednu medalju.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, kroz **Razred društvenih znanosti HAZU**, bila je pokrovitelj svih osam kongresa.

INCC 2016 trajao je samo jedan dan jer je bilo manje sudionika nego prijašnjih godina. Održane su četiri sekcije, a radovi su grupirani po tematici. Prva sekcija je bila plenarna, a time i raznovrsna.

Prikazani su ovi radovi:

Sabrina Žigo, Zbirka numizmatike, vrijednosnica, medalja i odlikovanja Muzeja grada Rijeke

Damir Kovač, Oznake na staterima Dirahiona

Tihomir Mikulić, Analiza istočnogotskog novca pronađenog na našem području i njegova usporedba s bizanskim i franačkim novcem iz razdoblja VI.-IX. stoljeća pronađenim na našem području

Mato Ilkić, Dejan Filipčić, Novi nalazi bizantskog novca na prostoru sjeverne Dalmacije

Mato Ilkić, Pero Kožul, Numizmatički nalazi s prapovijesne gradine Gradac kod mjesta Smokvice na otoku Pagu

Ivo Dragičević, Mato Ilkić, Ranonovovjekovni novac poljskih kraljeva iz zbirke Franjevačkog samostana Sv. Ante na Humcu kod Ljubuškog

Jure Šućur, Blanša Maljković, Numizmatički nalazi iz tumula s prostora Pline

Dejan Filipčić, David Štrmelj, Novi prilozi poznavanju antičke numizmatičke topografije otoka Ugljana

Marina Odak Mihailović, Portret u srebru na dinaru gospodina Đurđa Brankovića

Saša Paškvan, Novi tip poludinara (polugroša) kralja Tvrtka II. Kotromanića

Flavio Altamura, Micaela Angle, Nalaz srednjovjekovnog novca s lokaliteta Colle Iano (Rocca di Papa), Rim, Italija

Flavio Altamura, Andrea Pancotti, Nabožne medaljice iz mjesta Colli Albani (Italija): pregled (XVII. – XIX. st.)

Marija Komnenović, Ivo Mileusnić, Hrvatski krajevi na medaljama mletačkih duždeva

Goran Kniewald, Julijan Dobrinić, Primjena naprednih instrumentalnih metoda u istraživanju i karakterizaciji artefakata kulturne baštine

Marijana Minkova, Predrimski novac i ostave novca iz Stare Zagore i njenog teritorija

Ljiljana Bakić, Pregled nalaza rimskog provincijskog novca u zapadnom Banatu

Ivo Aščić, Numizmatika na poštanskim markama

Svi prikazani radovi, a i dva rada koje autori nisu prikazali na kongresu jer nisu mogli doći zbog spriječenosti, bit će publicirani u Zborniku radova.

S ceremonije otvaranja INCC 2016 (7. listopada 2016.)

Dio sudionika u popodnevnoj pauzi na stepenicama ispred Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka

*Julijan Dobrinić,
Predsjednik Organizacijskog odbora INCC 2016*

IZLOŽBA – U POVODU 8. MEĐUNARODNOG NUMIZMATIČKOGA KONGRESA U HRVATSKOJ

U povodu 8. Međunarodnog numizmatičkog kongresa u Hrvatskoj, održanog 7. listopada 2016. u Mramornoj dvorani PPMHP, organizirana je i prigodna izložba naslovljena „Novac Rimske Republike iz fundusa Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka” (PPMHP). Autor je izložbe Ivo Mileusić, voditelj Numizmatičke zbirke PPMHP.

Numizmatička zbirka PPMHP najstarija je kulturno-povijesna i arheološka muzejska zbirka u gradu Rijeci. Prikupljanje materijala kojim je formirana ta zbirka počelo je 1873. godine, tijekom osnivanja nekadašnjega Gradskog muzeja Rijeka (*Museo civico*). U današnjem fundusu PPMHP sačuvani su predmeti fundusa nekadašnjih muzejskih ustanova s područja Rijeke i Sušaka, a fundus zbirke dopunjavao se arheološkim nalazima, darovanjima i otkupima građe. Numizmatička zbirka kao cjelina posljednji je put bila izložena u stalnom postavu nekadašnjeg Narodnog muzeja Rijeka, koji je zatvoren 1964. godine. Od tada se numizmatički materijal izlagao samo povremeno, kao popratni, ilustrativni materijal na raznim tematskim izložbama. Na ovoj je izložbi novac Rimske Republike predstavljen kao cjelina kojom se prikazuje cjeloviti pregled novčarstva Rimske Republike. Izložba donosi i vrijedne informacije o skupnim nalazima antičkog novca s područja današnje Primorsko-goranske županije.

Na izložbi je izloženo ukupno 79 primjeraka republikanskog novca, sedam je primjeraka lijevanoga brončanog novca, a ostali je izloženi materijal srebrni kovani novac. Uz novac Rimske Republike izloženo je i šest primjeraka novca Kartage, kao ilustracija novca koji je kolao istovremeno s republikanskim novcem.

Izložba je postavljena u Mramornoj dvorani PPMHP do kraja 2016. godine.

**8. MEĐUNARODNI NUMIZMATIČKI
KONGRES U HRVATSKOJ
INCC 2016
8th INTERNATIONAL NUMISMATIC
CONGRESS IN CROATIA
7. – 8. listopada 2016.**

Pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti **HAZU**

**POMORSKI I POVIJESNI MUZEJ
HRVATSKOG PRIMORJA RIJEKA**

Iz podopru
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

FND RIJEKA br. 156

U SPOMEN ŽELIMIRU JANEŠU (1916.-1996.)

Prije sto godina (12. prosinca 1916.) u Sisku je rođen kipar i jedan od najznačajnijih suvremenih hrvatskih medaljera, akademik Želimir Janeš. Umro je u Zagrebu 23. siječnja 1996. Janeš je diplomirao 1941. na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi Frane Kršinića, a sitnu je plastiku učio kod kipara i velikog medaljera Ive Kerdića. Svoj raskošan talent usavršavao je i kod naših velikih umjetnika Ivana Meštrovića (1941.-1942.) i Antuna Augustinčića (1945.-1946.), a bio je i suradnik Majstorske radionice Frane Kršinića.

U krugu tako značajnih umjetnika Janeš je razvijao svoju sklonost prema sitnoj plastici i medaljerstvu, a uz Ivu Kerdića, velikoga kipara i medaljera saznao je sve o klasičnoj medalji. No uvijek nemirni Janeš krenuo je svojim vlastitim umjetničkim putem i nastojao je stvarati uvijek nove, neuobičajene oblike medalja (taktile, stajačice...) i nije slijedio velike medaljerske uzore. Težio je da medalja nema samo klasičnu formu pa je puno eksperimentirao s oblicima ali i s raznim legurama za medalje. Kombinirao je broncu s plemenitim kovinama, pa je tako 1964. uz izložbu „Medalja u Hrvatskoj“ izradio prekrasnu medalju Hrvatskog numizmatičkoga društva. Na toj je medalji majstorski spojio broncu i srebro. Od tada datira konkretna suradnja Želimira Janeša i Hrvatskog numizmatičkoga društva, a tijekom godina ta je suradnja rezultirala s više Janešovih medalja koje je izradio za naše Društvo.

No manje je poznato da je Edgar Fabry za vrijeme svog mandata predsjednika Hrvatskog numizmatičkoga društva (1989.-1993.) uspio ostvariti (prvi put u povijesti HND-a) nagradne medalje i Priznanja HND-a. Angažirao je velikog Želimira Janeša da kreira Priznanja i medalje stajačice – nagrade HND-a za životno djelo, i pritom pripremio sve numizmatičke motive za njihovu kreaciju. Tada je angažiran i medaljer Velibor Mačukatkin da HND-u izradi nagradne medalje Benko Horvat.

Uz stotu obljetnicu rođenja ovog velikog i jedinstvenog umjetnika rado se sjećamo svih trenutaka provedenih s njim, a uz njegovu umjetničku veličinu pamtit ćemo i njegovu ljudsku skromnost i jednostavnost.

Edgar Fabry

Glavna godišnja skupština HND-a 20. 12. 2015. (Galerija Klovičevi dvori)

Glavna godišnja skupština HND-a 20. 12. 2015. (Galerija Klovičevi dvori)

Glavna godišnja skupština HND-a 20. 12. 2015. (Galerija Klovičevi dvori)

Glavna godišnja skupština HND-a 20. 12. 2015. (Galerija Klovičevi dvori)

Glavna godišnja skupština HND-a 20. 12. 2015. (Galerija Klovičevi dvori)

Glavna godišnja skupština HND-a 20. 12. 2015. (Galerija Klovičevi dvori)

UPUTE AUTORIMA

Znanstveni časopis *Numizmatičke vijesti* neprekidno izlazi od 1939. godine. *Numizmatičke vijesti* izlaze u tiskanom i elektroničkom izdanju kao znanstveni godišnjak, koji financiraju Ministarstvo znanosti i obrazovanja te Ministarstvo kulture. Međunarodno je referiran u ERIH-u (European Reference Index for the Humanities). *Numizmatičke vijesti* objavljuju priloge iz područja numizmatike, metalnog i papirnog novca, odlikovanja, medalja, žetona, značaka i heraldike. Zastupljene su sljedeće kategorije: izvorni znanstveni radovi, stručni radovi, prethodna priopćenja, osvrti i prikazi.

Rukopisi se uredništvu dostavljaju tijekom godine na adresu: *Hrvatsko numizmatičko društvo, Uredništvo časopisa Numizmatičke vijesti, Margaretska 3, 10000 Zagreb, Hrvatska (Croatia)*. Prispjeli rukopis recenziraju dva ocjenjivača te urednički odbor na prijedlog ocjenjivača odlučuje o prihvaćanju članka za objavljivanje. Ocjenjivači također predlažu kategorizaciju rada te izmjene koje treba provesti autor ako mu se rad vrati na doradu.

Pristigli rukopisi, ako budu prihvaćeni za objavljivanje, uvrštavaju se u prvi sljedeći svezak, a navodi se i naznaka kategorije dobivene pri recenziji.

Prilozi se uredništvu predaju napisani na računalu na digitalnom mediju (CD) uz jedan priloženi izlistak. Otisnuti primjerak mora biti s jedne strane papira standardne veličine (A4), veličine slova 12 (uz dvostruki prored).

Prihvatljiva veličina rukopisa jest do 35 kartica zajedno s bilješkama i priložima (jedna kartica sadrži 1800 znakova bez razmaka). Slikovni prilozi rukopisu prilažu se u digitalnom obliku, zasebno od rukopisa ili već uvršteni u njega s jasno naznačenim legendama. Razlučivost i kakvoća slikovnih priloga mora biti pogodna za objavljivanje.

Uz članak treba priložiti sažetak od 250 do 500 riječi, sastavljen na hrvatskom jeziku. Prijevod sažetka na engleskom jeziku priprema uredništvo. Ako članak nije napisan na hrvatskom nego na jednom od svjetskih jezika, rad će biti preveden na hrvatski. Uz odobrenje uredništva, članak može biti tiskan paralelno na hrvatskom i engleskom jeziku. Ako su u tekstu učinjene veće promjene, uredništvo će prije objavljivanja autoru dostaviti priređeni članak na autorizaciju, a nakon objavljivanja pripadajuće autorske primjerke časopisa.